

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

Bibl. Mathem.

8° Port. xxv, 16.

Qualität

Bibl. Mathem.

8° Port. XXV, 16

OVER DE
BEVOLKING, GEBOORTEN
EN
STERFGEVALLEN

IN HET
KONINGRIJK DER NEDERLANDEN.

De ontwikkeling der wiskundige kennis heeft in de laatste tijden aanleiding gegeven tot de berekening der waarschijnlijkheden, een der meest belangrijke takken der wetenschap, door derzelve talrijke toepassingen op de behoeften der maatschappij. En inderdaad van deze beginselen moet men heden ten dage uitgaan met betrekking tot alle wetenschappen van opmerking (*sciences d'observation*) indien men dezelve die juistheid wil geven, welke alleen op haar den stempel van algemeene nuttigheid drukt. Deze waarheid is zeer wel gevoeld geworden door de schrijvers, die zich met den besten uitslag hebben bezig gehouden met Staatshuishoudkunde en Statistiek. Het is niet voldoende om uitkomsten (*resultaten*) onder de oogen te hebben; men moet er

A

de

de waarde van weten te schatten, en dezelve op eene genoegzaam zekere wijze verbinden, opdat de gevolgtrekkingen, welke men er uit afleidt, een juist vertrouwen zullen inboezemen. Om slechts een voorbeeld uit de Natuurkundige wetenschappen te nemen, wij zien werkzame menschen een groot gedeelte van hunnen tijd, ik zoude bijna zeggen van hun aanzijn toewijden aan het verzamelen van wetkundige opmerkingen en aan het doen van andere, dikwijls met zeer onvolmaakte werktuigen en in weinig gunstige omstandigheden, en die bij gebrek van dezelve vervolgens door middel van eene beredeneerde ontleding (*analyse*) te kunnen beoordeelen slechts weinig beduidende uitkomsten opleveren, meer geschikt om de paden der wetenschap te belemmeren, dan gemakkelijk te maken. Men bemerkt dus, hoe omzigtig men zijn moet in het gebruik van dergelijke bouwstoffen.

Overtuigd, gelijk ik ben, van de moeilijkheid om goede opmerkingen bij een te brengen, durf ik niet dan met eenig wantrouwen de uitkomsten aanbieden, welke ik verkregen heb nopens de bevolking, de geboorten en sterfgevallen in ons Koninkrijk. Misschien zullen zij anderen aansporen tot het doen van nieuwe onderzoekingen en om dus op eene juiste wijze de bouwstoffen te bepalen, die tot grond moeten versprekken van alle onze berekeningen, betreffende den voorspoed van den Staat.

Eene der bouwstoffen, waaraan ons het meest gelegen zoude seggen om ze met nauwkeurigheid te kennen, en welke, men moet het zeggen, tot hertoe onzeker genoeg blijft, is de bevolking van den Staat. Men schatte de dezelve op den eersten dag des jaars 1825 op 5,992,666 zielen; maar deze schatting rustte op twee zeer onvolledige tellingen, welke te voren hadden plaats

plaats gehad. Men heeft zich vervolgens, ten einde de bevolking in het begin van ieder der volgende jaren te hebben, bepaald, om bij de bevolking van het voorgaande jaar het getal te voegen, waarmede de geboorten de sterfgevallen hadden overtroffen. Maar men weet, dat vele vreemdelingen, uitgelokt door de staatkundige voordeelen, welke ons Vaderland aanbiedt, zich in hetzelfde zijn komen vestigen, hunne rijkdommen en hunne nijverheid, twee groote bronnen van vruchtbaarheid, medebrengende. Het zoude dus nuttig zijn, dat 's Lands Regering tegenwoordig nieuwe nasporingen liet doen, om deze belangrijke bouwstof te bepalen, die wijzen van telling aannemende, welke de berekening der waarschijnlijkheden aanwijst, als zijnde de zekerste. — De pogingen van een eenvoudig burger, hoe groot overigens zijn ijver moge wezen, zouden onvoldoende zijn, om eens werkzaamheid van dat belang uit te voeren.

Wanneer men nu de berekening der bevolking aanneemt, zoo als dezelve gegeven was door de wijze, welke wij hiervoor aangewezen hebben, en dit getal vergelijkt met de opgaven der geboorten en sterfgevallen, vindt men, dat in 1824, voor de geheele oppervlakte van het Koninkrijk, de betrekking tusschen de bevolking en de geboorten was als 27 tot 1 en dat van de bevolking tot de sterfgevallen als 43,8 tot 1. Deze zelfde betrekkingen waren in *Frankrijk* van 31 $\frac{1}{2}$ tot 1 en van 39 $\frac{1}{2}$ tot 1 (*).

Er volgt dan uit deze hoeveelheden, dat, bij ons, op een gegeven getal personen meer geboorten en minder sterfgevallen plaats hebben; deze twee oorzaken moeten dan de bevolking in de *Nederlanden* veel sterker doen

(*) Zie het Franche Maandschrift de *Revue Encyclopédique* van October en November 1826.

doen toenemen dan in *Frankrijk*. Want wanneer men de middelberekening aanneemt van het toenemen der bevolking in dit laatste Koningrijk is dezelve 6,36 op de 1000 zielen jaarlijks; bij ons is dezelve in een tijdvak van vijf jaren 62 zielen op de 1000 of 12,4 per jaar geweest (*) wij kunnen dus met grond zeggen, dat de aanwas der bevolking in ons Koningrijk bijna het dubbel is van hetgeen dezelve is in *Frankrijk*. Indien wij met alle Staatshuishoudkundigen in het algemeen aannemen, dat de bevolking van een Staat zich ontwikkelt, naar gelange van de voortbrengfelen des lands, zullen wij reden hebben om tevreden te zijn over den toestand, waarin wij ons bevinden ten aanzien van onze naburen.

De vruchtbaarheid is in *Nederland* ook veel grooter dan in *Frankrijk*, men rekent, in dit laatste land, 476 geboorten op de 100 huwelijken; en bij ons rekent men 490 geboorten op hetzelfde getal huwelijken. — Men moet echter opmerken, dat de vruchtbaarheid grooter is in de Zuidelijke dan in de Noordelijke Gewesten van ons Vaderland, aan de eene zijde moet men 5,21 kinderen per huwelijk rekenen en aan de andere 4,87 (†). Ik heb ook reeds opgemerkt in een' brief aan den

(*) Al de getallen, waarop deze uitkomsten gegrond zijn, bevinden zich in tafels, welke het onderwerp van eene Verhandeling uitmaken, die gedrukt zal worden in het 4de Deel der Werken van de Koninklijke Maatschappij van Wetenschappen te *Brusfel*.

(†) De Heer BENOISTON DE CHATEAUNEUF schrijft in eene verhandeling: *over de kracht (intensité) der vruchtbaarheid in Europa*, voorgelezen in de Koninklijke Akademie van Wetenschappen te *Parijs*, het verschil der bevolking in de zuidelijke en noordelijke deelen van ons Koningrijk toe aan de verschildend-

den Heer VILLERMÉ (*), Secretaris van de Koninklijke Akademie van Geneeskunde te *Parijs*, dat er eene onderscheiding gemaakt moest worden tusschen onze Katholijke en Protestantsche Gewesten, met betrekking der huwelijken tot de bevolking, en dat in de eerste deze verhouding was ongeveer als 1 tot 148, en in de tweede als 1 tot 123. Ook is de sterfelijkheid mede niet dezelfde in de geheele uitgestrektheid van het Koninkrijk; dezelve is over het algemeen veel grooter in de meest bevolkte Provinciën en die het digst bij zee zijn gelegen, vooral in die, waar de laagheid en afhelling van den grond zich het meest doen opmerken, en waar de afwischelingen der luchtgesteldheid zich het sterkst doen gevoelen. Zoo is de sterfelijkheid grooter in *Zeeland*, de twee deelen van *Holland* en in de Provincie *Utrecht*, en is dezelve veel minder in de Provinciën *Namen* en *Luxemburg*. Volgens de stelling van MALTHUS, gebeurt het ook, dat de Provinciën, waar de grootste sterfte plaats heeft, ook die zijn, waar de talrijkste geboorten gevonden worden. Zoodat de leegten in de bevolking zich bijna aanvullen, op hetzelfde oogenblik, dat zij zich vertoonen. Maar deze snelle opeenvolgingen hebben plaats tot nadeel der Maatschappij, welke (met behoud derzelfde evenredigheid), minder volwasene menschen moet tellen en die in staat zijn om voort te brengen en tot haar welzijn bij te dragen.

De verhouding tusschen de mannelijke en vrouwelijke ge-

lendheid van de luchtgesteldheid, welke aan de eene zijde meer vochtig zijnde, ook de waterachtige vochten in den mensch de bovenhand doet krijgen en zoo aan de bewerktuiging een gedeelte van derzelve veerkracht ontnemt.

(*) Zie mijn werkje *Correspondance Mathem. et Phys.* 2de Deel, te *Genè*.

geboorten is bij ons bijna, wat dezelve bij onze naburen is, dat is te zeggen als 1000 tot 947. Deze zonderlinge verhouding handhaaft zich op eene bijna onveranderlijke wijze voor alle landen, zonder dat men er de ware oorzaken van heeft kunnen doorgronden.

Ik had in eene verhandeling *over de wetten der geboorten en van de sterfelijkheid te Brusfel* (*) opgemerkt, dat de stelling van MALTHUS zich schein te bewaarden zelfs gedurende de verschillende jaargetijden. Ik had bevonden, en wel volgens achttienjarige waarnemingen, dat het getal der sterfgevallen achtereenvolgens toe- en afnam en dat het getal zijn *maximum* bereikte in de maand Januarij en zijn *minimum* zes maanden daarna, ik had daarenboven doen opmerken, dat het getal der geboorten insgelijks aangroeide en afnam op eene geleidelijke wijze gedurende den loop van een jaar, en zijn *maximum* en *minimum* op dezelfde tijdstippen bereikte als het getal van geboorten. Deze opmerkingen zijn daarna herhaald geworden door den Heer LOBATTÓ (†) voor vijf der voornaamste steden van ons Vaderland te weten: *Amsterdam, Rotterdam, Antwerpen, Gend* en *'s Gravenhage*; en zijne uitkomsten beantwoordden volkomen aan de mijne. De Hoogleraar LEMAIRE (§), dezelfde berekeningen voor *Daornik* herhalende, is ook tot dezelfde uitkomsten gekomen. De Heer VILLERMÉ heeft mij daarna medegedeeld nasporingen, door de Heeren GORDINI en ORSINI (•) voor *Livorno* gedaan, welke hoe lan-

(*) Zie het 3de Deel der *Nieuwe Verhandelingen* van de Koninklijke Akademie van Wetenschappen en fraaije Letteren te *Brusfel*.

(†) Jaarboekje over 1826, door LOBATTÓ.

(§) Zie mijne *Corresp. Math.* 2de Deel.

(•) Zie de laatstvorige aantekening.

langer zoo meer mijne opmerkingen bevestigen. Het is goed in acht te nemen, dat de getallen, welke de geboorten en sterfgevallen aangeven, volgens eene nieuwe vrij zonderlinge betrekking bijna de afwisselingen van den warmtemeter (*thermomètre*) volgen, maar in eenen tegenovergestelden zin genomen; dat is te zeggen, dat op het tijdstip, waarin het getal graden van de schaal des warmtemeters het grootst is, het aantal der geboorten en sterfgevallen het geringst wordt bevonden.

Moet men nu uit hetgeen voorafgaat besluiten, dat de weersgesteldheid inderdaad eene regttreekfche oorzaak van meerdere of mindere vruchtbaarheid is. Is van eenen anderen kant de bevestiging der wet van MALTHUS niet meer schijnbaar dan wezenlijk? Het zoude moeilijk zijn om op deze twee vragen te antwoorden; wij zullen echter eenige gisfingen maken.

Het schijnt ons buiten allen twijfel, dat de ongelijkheid van luchtgesteldheid ook eene ongelijkheid in de getallen der geboorten en sterfgevallen met zich brengt. Ons aanzijn onderhoudt zich niet dan door middel van een gezond voedsel, dan door de middelen, welke ons onze welvaart aan de hand geeft om de oorzaken der ziekten van ons af te wenden en om overvloedig te voorzien in al onze behoeften, wanneer wij ons ongesteld bevinden of wanneer de zwakheid van den ouderdom ons noodzaakt vreemde hulp in te roepen. En, het is vooral gedurende de strengheid van den winter, dat, bij gebrek van die hulpmiddelen, welke zoo moeilijk te verkrijgen zijn, ons aanzijn zich het meest in gevaar bevindt; het is dan, dat de arme, genoodzaakt om te worstelen tegen de guurheid van het weder, en om afstand te doen van de voordeelen, welke hij zich gemakkelijker op eenig ander tijdstip door zijnen arbeid kan bezorgen, zich tot eene wanhopige werkeloosheid

gedwongen vindt, welke deszelfs dagen verkort, alsmede die van een huisgezin, in welks behoeften het onmogelijk wordt te voorzien.

Van eenen anderen kant zal deze droevige staat, welke noodzakelijk invloed moet hebben op het zedelijke van den mensch en bij gevolg ook op zijne natuurhoedanigheden, hem minder aansporen, om zich voort te planten. Zelfs alvorens het ongeluk in zijne geheele uitgestrektheid ondervonden te hebben, zal hij door eene vrij natuurlijke berekening en waaraan zijn wil mischien geen regtstreeksch deel zal nemen, zich terug gehouden gevoelen door de vrees van zijne onheilen nog te vergrooten door zijn huisgezin te zien aangroeijen. Deze vrees zal minder worden, naarmate dat de aarde door hare voortbrengfelen, en de nijverheid door de hoop op een billijk loon, hem de middelen zullen laten zien om in zijne eerste behoeften te voorzien. Het is alzoo, dat in de maanden April, Mei en Junij de meeste bevruchtigen plaats grijpen, terwijl, zes maanden daarna, het tegendeel plaats zal hebben; volgens onze lijsten, heeft het *maximum* der geboorten vooral plaats in de maand Februarij, en gevolgelijk dat der ontvanging in de maand Mei. (*)

De

(*) De Heer BENOISTON DE CHATEAUNEUF, in de Verhandeling, welke hij kortelings uitgegeven heeft, *over de kracht der vruchtbaarheid in Europa*, en de Heer FODÉRÉ, in zijne mede in het Fransch geschrevene *Reis naar de bij de zee gelezene Alpen*, deelen genoegzaam in mijne meening. Zie hier hoe deze laatste Geleerde zich uitdrukt: „ Hier stemmen de „ lijsten der geboorten volmaakt overeen met de tijden van „ de veldelijke werkzaamheden en oogsten. Men ziet er de „ bevruchtigen zich vermenigvuldigen, wanneer de landbou- „ wer zijne middelen van bestaan verzekert door den verkoop „ zijner olie; maar wanneer deze verkocht is, wanneer zijn „ geld

De burgerlijke en godsdienstige instellingen kunnen eenige wijzigingen in onze uitkomsten daarstellen; men heeft b. v. opgemerkt, dat in *Frankrijk*, toen er met gestrengheid de onthouding *van de vasten* in acht werd genomen, de maand Mei het minst bevruchtigen aantoonde, terwijl het tegendeel plaats heeft gehad tegen het einde der regering van *LODEWIJK XV.* Zoo als de Heer *VILLERMÉ* te regt opmerkt zijn de zeden van een volk en de maat van deszelfs denkbeelden dikwerf beschreven in de opgaven der *Statistiek*; men moet dezelve slechts weten te lezen.

De tijdstippen der meer of min talrijke huwelijken zijn ook nog beweegredenen, welke onze resultaten moeten wijzigen, en zelfs op eene meer vermogende wijze dan men gewoonlijk denkt. Deze opmerking spruit vooral uit de lijsten, welke men aantreft in de *Statistische nasporingen over Parijs* (*) en welke de geboorten en huwelijken van meer dan eene eeuw bevatten.

Volgens de bijzondere overeenkomsten, welke ik aangewezen had tusschen de jaargetijden en de getallen der geboorten, had de Heer *VILLERMÉ* de nieuwsgierigheid gehad om na te sporen, of er ook eene grootere gemakelijkheid van geboorten voor sommige uren van den dag be-

„ geld weder is verteerd, en wanneer men tot dat jaargetijde,
 „ namelijk, tot den zomer is gekomen, waarin de zware werkzaamheden juist datgene zouden vereischen, hetgeen ontbreekt en hetgeen men zich niet meer bezorgen kan, namelijk, voedzame spijzen en die wel in overvloed, dan zwijgt noodzakelijk de geneigdheid, de nadering der beide kunnen wordt zeldzamer, en de geboorten, wier oorsprong tot dat jaargetijde behoort, hebben voor het grootste deel plaats in de steden *Nice* en *Menton*, waar men minder werkt, en waar het onderhoud bijna altijd verzekerd is.”

(*) In het tweede en derde Deel.

bestond; — mededeeling ontvangen hebbende van de voor hem verzamelde uitkomsten in het godshuis van den moederlijken Staat (*hopital de la Maternité*) te *Parijs*, heb ik getracht om mij dergelijke voor *Brusfel* te bezorgen. Ik heb er van den geneesheer GUIETTE verkregen, en wel voor een tijdvak van *elf* jaren; en er volgt uit die opmerkingen, welke met die van *Parijs* overeenstemmen, dat het *minimum* der geboorten plaats heeft te middernacht en op den middag en dat wel op eene zeer duidelijke wijze; dat de *maxima* plaats hebben een uur voor deze tijdvakken en dat er zich nog een derde *maximum* bevindt tegen twee uren van den morgen. Tusschen de *maxima* van 2 uren en 11 uren van den morgen, bevindt zich een weinig merkbaar *minimum* tegen 9 uren.

Ik zal deze nasporingen besluiten met eene tafel van sterfelijkheid te geven, die de einduitkomst is van de verbinding der drie anderen, opgemaakt voor de steden, *Brusfel*, *Maastricht* en *Doornik*. De eerste, welke ik reeds geplaatst heb in de Verhandelingen van de Akademie van *Brusfel*(*), bevat 14,261 waarnemingen van sterfgevallen; de tweede (†) bevat er 8,413, en de derde, opgemaakt door den Hoogleeraar LEMAIRE, telt er 8,771; ik heb de kleine onregelmatigheden doen verdwijnen, veroorzaakt door de opgaven van sterfgevallen, in te groot getal op zekere jaren gebragt ten koste van de naburige jaren, en ik heb de berekeningen gemaakt, uitgaande van een rond getal van 100,000. Deze tafel zoude kunnen beschouwd worden als eene tijdelijke

(pro-

(*) Zie ook mijne *Corresp. Math.* 1ste Deel, en het Jaarboekje door LOBATTO over 1826.

(†) Zie het in het Fransch geschrevene *Jaarboekje der Provincie Luxemburg* van 1824.

(provisioneer) lijst voor de Zuidelijke Provinciën van het Koningrijk; ik ben zelfs geneigd, om te gelooven, dat in den staat, waarin dezelve zich bevindt, zij de wet der sterfelijkheid in ons Koningrijk op eene meer voldoende wijze aangeeft dan die van DUVILLARD, waarvan men zich algemeen bedient.

Wet van sterfelijkheid voor de Zuidelijke Gewesten der Nederlanden.

Jaren.	Jaren.	Jaren.	Jaren.
0	100,000	28	45,866
1	77,507	29	45,284
2	69,470	30	44,709
3	64,799	31	44,147
4	61,899	32	43,589
5	59,864	33	43,023
6	58,726	34	42,448
7	57,800	35	41,857
8	57,129	36	41,249
9	56,557	37	40,629
10	56,077	38	39,990
11	55,660	39	39,335
12	55,409	40	38,670
13	54,919	41	37,999
14	54,569	42	37,322
15	54,226	43	36,638
16	53,883	44	35,948
17	53,533	45	35,252
18	53,167	46	34,549
19	52,643	47	33,840
20	51,956	48	33,125
21	51,134	49	32,406
22	50,309	50	31,671
23	49,498	51	30,940
24	48,703	52	30,199
25	47,939	53	29,452
26	47,218	54	28,698
27	46,528	55	27,871
		56	27,155
		57	26,357
		58	25,547
		59	24,727
		60	23,890
		61	23,041
		62	22,176
		63	21,296
		64	20,402
		65	19,493
		66	18,571
		67	17,636
		68	16,688
		69	15,731
		70	14,761
		71	13,769
		72	12,781
		73	11,718
		74	10,697
		75	9,679
		76	8,706
		77	7,810
		78	6,977
		79	6,213
		80	5,501
		81	4,798
		82	4,131
		83	3,504
		84	2,929
		85	2,429
		86	2,000
		87	1,619
		88	1,285
		89	998
		90	744
		91	537
		92	378
		93	267
		94	204
		95	150
		96	105
		97	76
		98	54
		99	38
		100	25
		101	19
		102	16
		103	13
		104	10
		105	7
		106	4
		107	2
		108	1
		109	0

Men

Men ziet, volgens deze lijst, dat het waarschijnlijke leven van een geboren wordend kind is van 22 tot 23 jaren; dat is te zeggen, dat er even veel reden tot wedden bestaat zoo voor als tegen, dat het kind nog na 22 à 23 jaren zal leven. Het *maximum* van het waarschijnlijke leven heeft plaats, even als in de andere landen, tegen den leeftijd van vijf jaren, wanneer het kind de gevaren, die zijne geboorte omringen, ontsnapt is, het verheft zich op dat tijdstip tot de waarde van ongeveer $47\frac{1}{2}$ jaren. Deze zelfde hoeveelheden zijn, volgens de tafel van DUVILLARD, ongeveer 21 jaren voor het waarschijnlijke leven van het geboren wordende kind en 45 jaren voor het *maximum* van het waarschijnlijke leven.

Men kan uit hetgeen vooraf gaat besluiten, dat alhoewel de bevolking van ons Vaderland niet met alle wenschelijke naauwkeurigheid bepaald is, dezeive echter een' zeer merkbaaren staat van aanwas vertoont; dat deze staat vooral daaruit voortkomt, dat het volk er zich door zijnen arbeid inkomsten kan verschaffen, die verre boven deszelfs behoeften gaan, en dat hetzelfde, ondersteund door de toeneming der verlichting en geholpen door dat edel vertrouwen, hetwelk eene wijze en vaderlijke regering altijd inboezemt, niet vreest om aan deszelfs nijverheid eene uitbreiding te geven, welke dezelve in den beginne niet had, en welke verschillende Stichtingen van jonge daarstelling, nog meer aanmoedigen.

Men behoeft de verzekering van deze goederen, opdat de mensch zoekende zich te vermenigvuldigen, en om deze opmerking te maken, hebben wij niet noodig gehad op te klimmen tot de jaarboeken van eene eeuw, wij hebben slechts de aantekeningen van den burgerlijken stand op te slaan en de geboorten en sterfgevallen gedurende den loop van een jaar te volgen. Zoo bevestigt zich meer en meer die belangrijke waarheid, dat het

ze-

zekerste middel om de bevolking van een Staat te vermeerderen, zonder denzelfen nadeel te doen, is om de middelen ter vermenigvuldiging van de voortbrengfelen van den akkerbouw en der nijverheid gemakkelijk te maken en aan het volk eene wijze vrijheid te verzekeren, welke ten waarborg verftrekke voor het openbaar vertrouwen. Tot vermenigvuldiging aan te moedigen, zonder aan het volk de middelen te verzekeren, om zijn onderhoud te vermeerderen, is den Staat verarmen en de fterfelijkheid bevorderen.

Brusfel,
Febr. 1827.

A. QUETELET.

The first part of the report deals with the general
 situation of the country and the progress of the
 work done during the year. It is followed by a
 detailed account of the various projects and
 experiments carried out. The report concludes
 with a summary of the results obtained and
 a list of the references consulted.

REPORT .A

1951

